

Chambre des Représentants

Kamer der Volksvertegenwoordigers

11 FEVRIER 1947.

PROPOSITION DE LOI

instituant le repos dominical obligatoire pour les négociants ou vendeurs de journaux et publications périodiques.

DEVELOPPEMENTS.

MESDAMES, MESSIEURS,

La présente proposition de loi ne poursuit d'autre ambition que de réaliser une réforme dont il est question depuis un quart de siècle et dont doivent bénéficier quelques milliers de nos compatriotes que les circonstances ou la routine ont privés sans raison plausible du bénéfice du repos dominical.

Déjà le 29 juin 1922, le regretté Joseph Wauters déposait, sur le bureau de la Chambre, une proposition de loi qui visait à assurer, par une protection légale, le repos dominical aux vendeurs de journaux et ouvriers de la presse.

Depuis lors, les ouvriers, ainsi que la plupart des salariés de la presse, ont été protégés par les diverses lois sociales qui leur assurent, non seulement la semaine de 48 heures mais aussi un jour de repos complet par semaine, et au minimum un dimanche sur trois. Les heures de prestation sont, pour le travail dominical des ouvriers, payées au double du salaire normal. En outre, des congés annuels sont accordés à ces travailleurs.

Seuls, dans ce que nous appellerons l'industrie du journal, les vendeurs sont privés de toute protection légale en ce qui concerne le repos du dimanche. C'est encore Joseph Wauters qui le constatait lorsqu'il disait :

« En ce qui concerne les vendeurs, la nécessité de ce repos est tout aussi grande : levés avant le jour, faisant

11 FEBRUARI 1947.

WETSVOORSTEL

tot invoering van de verplichte Zondagsrust voor de handelaars in of verkoopers van dagbladen en tijdschriften.

TOELICHTING.

MEVROUWEN, MIJNE HEEREN.

Dit wetsvoorstel streeft, als eenig doel, de verwezenlijking na van een hervorming waarover sedert een kwart eeuw wordt gesproken, en waarvan enkele duizenden van onze medeburgers de begunstigten moeten zijn, die door de omstandigheden of door de sleur, zonder aannemelijke reden, verstoken blijven van het genot van de Zondagsrust.

Reeds op 29 juni 1922, diende de betreurde Joseph Wauters bij de Kamer een wetsvoorstel in, waarbij werd beoogd, door wettelijke bescherming, de Zondagsrust te verzekeren aan de dagbladverkoopers en de arbeiders uit de persbedrijven.

Sedertdien, hebben de werklieden, zooals het meerendeel van de loontrekkenden van de pers, de bescherming bekomen van de verschillende maatschappelijke wetten die hun, niet alleen de acht en veertig urenweek, maar ook een volledige rustdag per week verzekeren, en ten minste een Zondag op drie. De werkuren worden tegen het dubbel normaal loon betaald, voor den Zondagarbeid der werklieden. Daarenboven, bekomen deze arbeiders jaarlijksche verlofdagen.

Alleen in hetgeen wij kunnen noemen het dagbladbedrijf, zijn de dagbladverkoopers verstoken van alle wettelijke bescherming op gebied van Zondagsrust. Dit werd reeds gezegd door Joseph Wauters, in volgende bewoordingen :

« Voor de verkoopers is de rust even noodzakelijk : voor dag en dauw er uit, doen zij lange tochten, waarbij zij

» de longues tournées pour lesquelles le remplacement est
 » presque impossible, ces travailleurs n'ont jamais de ré-
 » pit ni de jours de fête; il n'y a pas à notre connaissance
 » de besogne plus assujettissante. C'est à leur sujet surtout
 » que l'objection d'inconstitutionnalité sera formulée; on
 » les présentera comme des commerçants indépendants,
 » ce qui ne sera qu'une amère dérision, car l'immense ma-
 » jorité d'entre eux ne sont, au fond, que des salariés
 » travaillant à la pièce ou au résultat et se trouvant à la
 » discrétion des directions d'agences ou de journaux. Le
 » vote de notre proposition sera pour eux une vraie déli-
 » vrance... »

Le triste sort des vendeurs de journaux n'a pas été amélioré pendant ces vingt-cinq dernières années. Aucune protection légale ne leur est assurée. Ils ne bénéficient que de vingt-quatre heures de congé sur 365 jours : le jour le l'An. Travaillant loin des siens, levé tôt, couché tard, exposé aux intempéries, cet humble artisan de la diffusion de la presse vit écarté du cercle de famille. Il mène une existence sans loisirs et sans joie.

Le tenancier du kiosque travaille de dix à douze heures par jour, dans un réduit étroit et inconfortable. Le tenancier d'un magasin de journaux est à longueur de journée, prisonnier de sa clientèle. Sa femme et ses enfants assurent eux-mêmes bien souvent, la distribution des journaux à domicile.

Les associations professionnelles de vendeurs de journaux ont réagi contre cet état de chose du repos dominical. A l'heure actuelle, il est permis de constater que, pratiquement, 80 % des négociants en journaux et publications périodiques ont cessé de travailler le dimanche tout au moins durant la journée entière, tandis que dix pour cent d'entre eux ne travaillent plus que le dimanche matin.

Les journaux semblent s'orienter eux aussi vers un système qui se rapproche du repos dominical. A Bruxelles, les rares journaux publiés le dimanche matin sont, en général, des rééditions à peine retouchées de quotidiens vendus le samedi soir. Même des feuilles sportives ont renoncé à éditer un numéro dominical. C'est tout au plus si quelque trois quotidiens de la capitale ont tenté, sans guère de succès, de reparaitre le dimanche, sous le prétexte de servir à leurs lecteurs des informations sportives d'ailleurs incomplètes.

Bref, si le repos dominical est entré dans les mœurs de la presse belge, s'il est vrai que la plupart des vendeurs de journaux eux-mêmes ne travaillent pas le dimanche, il apparaît cependant nécessaire de protéger par une loi cette dernière catégorie des travailleurs de la presse. Car déjà, une petite minorité de vendeurs et de tenanciers de magasins, en créant de fâcheuses exceptions, ont instauré

zich bijna niet kunnen doen vervangen; deze arbeiders hebben nooit rust, nooit feestdagen; wij kennen geen meer neerdrukkend werk. Het is vooral met het oog op hen dat het bezwaar van ongrondwettelijkheid zal aangehaald worden; men zal hen voorstellen als zelfstandige handelaars, wat een bittere bespotting zal zijn, want de groote meerderheid onder hen zijn eigenlijk niet anders dan loontrekkenden die per stuk werken, of volgens den uitslag van hun werk, en afhankelijk zijn van de besturen van agentschappen of dagbladen. Het goedkeuren van ons voorstel zal voor hen een echte verlossing zijn...

Het droeve lot van de dagbladverkoopers werd tijdens deze vijf en twintig laatste jaren niet verbeterd. Zij genieten geen enkele wettelijke bescherming. Zij beschikken slechts over vier en twintig uren verlof op 365 dagen: op Nieuwjaardag. Verwijderd van de zijnen, vroeg te been, laat te bed, blootgesteld aan de ongunstige weersomstandigheden, leeft deze bescheiden bewerker van de persverspreiding afgezonderd van den gezinskring. Hij leeft een bestaan zonder ontspanning noch vreugde.

De kioskhouder werkt dagelijks tien tot twaalf uren lang in een eng en ongeriefelijk hokje. De uitbater van een dagbladwinkel is, den ganschen dag, de gevangene van zijn cliënteel. Zijn vrouw en kinderen verzekeren dikwijls zelf de distributie van de bladen aan huis.

De beroepsverenigingen van dagbladverkoopers hebben tegen dien toestand gereageerd. Sedert de bevrijding, hebben zij een omvangrijke beweging ontketend, ten gunste van de Zondagsrust. Op dit oogenblik, kan worden vastgesteld, dat practisch 80 t. h. van de handelaars in en verkoopers van dagbladen en tijdschriften opgehouden hebben 's Zondags te werken, ten minste gedurende den ganschen dag, terwijl tien tot honderd van hen nog slechts den Zondagochtend hun werk verrichten.

De bladen lijken zich insgelijks te richten naar een stelsel dat de Zondagsrust benadert. In de provincie, verschijnen nog weinig dagbladen op Zondag. Te Brussel, zijn de zeldzame 's Zondagmorgens verschijnende dagbladen, in 't algemeen, nauwelijks, aangepaste herdrukken van de bladen die op Zaterdagavond worden verkocht. Zelfs de sportbladen hebben er van afgezien, een speciaal Zondagnummer uit te geven. Hoogstens een drietal dagbladen van de hoofdstad hebben het beproefd, trouwens, zonder bijval, 's Zondags opnieuw te verschijnen, onder voorwendsel aan hun lezers sportinlichtingen te bezorgen, die trouwens onvolledig waren.

Kortom, zoo de Zondagsrust ingang heeft gevonden in het Belgisch persbedrijf, zoo het waar is, dat, de meeste dagbladverkoopers zelf 's Zondags niet werken, toch lijkt het noodig deze laatste categorie van tot de pers behorende arbeiders te beschermen. Want nu reeds, heeft een kleine minderheid van verkoopers en uitbaters van winkels, door het scheppen van spijtige uitzonderingen, een

un état de fait hautement préjudiciable à la majorité des intéressés. D'autre part, la direction des bibliothèques des gares et celle des magasins à succursales, astreint ses gérants au travail du dimanche, malgré les protestations des intéressés.

Il devient urgent de soumettre tous les vendeurs de journaux à une même législation sur le repos dominical. Les directeurs de journaux eux-mêmes ne sont pas hostiles à cette initiative et n'ont pas, à notre connaissance, combattu la légitimité des revendications des marchands de journaux. Quant à ceux qui seraient tentés d'invoquer les nécessités de faire face à la concurrence, ils verraient tomber l'argument qu'ils invoquent, dès le jour où aucun journal ne serait plus vendu les dimanches ou les jours fériés légaux.

On objectera aux auteurs de cette proposition qu'ils font peu de cas des désirs et des goûts du public. L'expérience de ces dernières années prouve que la population a perdu l'habitude d'acheter des journaux le dimanche. De plus en plus, s'implantent chez nous, les traditions du week-end et sans doute verra-t-on bientôt la presse belge elle-même s'adapter à ces mœurs nouvelles et créer notamment, comme en Grande-Bretagne, des suppléments hebdomadaires des quotidiens, consacrés au panorama, à la critique et au commentaire détaillé des événements de la semaine écoulée. Enfin, l'actualité elle-même subit, le dimanche, un incontestable ralentissement. La radio d'ailleurs permet, aux lecteurs des quotidiens, d'être tenus au courant des rares événements du dimanche que les journaux du lundi reprennent, en les amplifiant.

Pour toutes ces raisons, il est apparu aux auteurs de la présente proposition qu'il importe de corriger l'injustice dont sont victimes les vendeurs de journaux et de leur assurer par une loi, sans tarder, le repos dominical les mettant ainsi sur le même pied que les ouvriers et salariés de la presse.

Pour nous résumer et conclure nous répéterons un de nos slogans : « Que la solidarité l'emporte sur l'égoïsme » pour le plus grand bien de tous et de la paix sociale dans le pays.

toestand in 't leven geroepen die zeer nadelig is voor de meeste belanghebbenden. Anderzijds, legt de directie van de stationsboekwinkels, en die van de magazijnen met bijhuizen, hun den Zondagsarbeid op, ondanks het protest van de belanghebbenden.

Het wordt dringend noodig, al de dagbladverkoopers aan een zelfde wetgeving op de Zondagsrust te onderwerpen. De dagbladbestuurders zelf zijn niet gekant tegen dit initiatief en hebben, voor zoover ons is bekend, de gewetigheid van de eischen der dagbladverkoopers niet bestreden. Wat diegenen betreft die de noodzakelijkheid zouden willen invoeren, het hoofd te bieden aan de concurrentie, zij zouden hun argument zien vervallen, van den dag af waarop geen enkel blad meer zou worden verkocht op de Zondagen of wettelijke feestdagen.

Tegen de indieners van dit voorstel zal men aanvoeren, dat zij zich weinig bekommeren om de wenschen en de verlangens van het publiek. Uit de ondervinding der laatste jaren blijkt, dat de bevolking niet meer de gewoonte heeft, 's Zondags nog dagbladen te kopen. Hoe langer des te meer, planten zich bij ons de tradities in van het week-end, en ongetwijfeld zal men weldra de Belgische pers zelf zich zien aanpassen aan die nieuwe gewoonten en, namelijk, zooals in Groot-Brittannië, wekelijksche bijbladen zien tot stand komen van de dagbladen, gewijd aan het overzicht, de kritiek en den uitgebreiden commentaar op de gebeurtenissen van de afgelopen week. Ten slotte, ondergaat de actualiteit zelf 's Zondags een onbetwistbare vertraging. De radio stelt trouwens de dagbladlezers in de gelegenheid, ingelicht te worden over de zeldzame gebeurtenissen van 's Zondags, die door de 's Maandags verschijnende bladen worden overgenomen en breedvoerig behandeld.

Om al die redenen, hebben de indieners van dit voorstel geoordeeld, dat het noodig is het onrecht te verbeteren waarvan de dagbladverkoopers de slachtoffers zijn, en dat aan dezen, door een wet, zonder verwijl, de Zondagsrust dient verzekerd, waardoor zij op gelijken voet zouden worden gesteld als de tot het persbedrijf behorende werklieden en loontrekkenden.

Samenvattend en om te besluiten herhalen we een onzer slogans : « Moge de solidariteit de overhand hebben over de zelfzucht » in het belang van een ieder en van den socialen vrede in het land.

E. DEMUYTER.

PROPOSITION DE LOI

ARTICLE UNIQUE.

Il est interdit de vendre ou de faire vendre des journaux ou d'autres publications périodiques pendant toute la journée du dimanche et pendant toute la durée des jours fériés légaux.

Cette interdiction s'applique également à toute distribution, gratuite ou autre, des journaux et publications périodiques, pendant toute la journée du dimanche et pendant toute la journée des jours fériés légaux.

WETSVOORSTEL

EENIG ARTIKEL.

Het is 's Zondags den ganschen dag en tijdens gansch den duur van de wettelijke feestdagen verboden, dagbladen of andere tijdschriften te verkoopen of te laten verkoopen.

Dit verbod geldt insgelijks voor alle zoowel kosteloos als andere distributies van de dagbladen en tijdschriften gedurende gansch den Zondag en gansch den duur van de wettelijke feestdagen.

E. DEMUYTER,
F. DEMANY,
J. BRACOPS,
M. JAMINET.
